

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

23 december 1999

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, HUISVESTING EN STEDELIJK BELEID

Vraag om uitleg van mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de betrouwbaarheid van de wetenschappelijke studie "Woonbehoeften in Vlaanderen 1991-2010", en de intentie om het huisvestingsbeleid tot 2010 hierop te baseren

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de toepassing van de studie "Woonbehoeften in Vlaanderen"

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de samenwerking tussen de Vlaamse, de Brusselse en de federale regering inzake het stedelijk beleid

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport en tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over een eventuele toewijzing van SIF-middelen aan de nieuw op te richten districten

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de actualisering van het besluit van de Vlaamse regering van 18 december 1992 houdende instelling van een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

Donderdag 23 december 1999

VOORZITTER : De heer Jan Penris

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.09 uur.*

Vraag om uitleg van mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de betrouwbaarheid van de wetenschappelijke studie 'Woonbehoeften in Vlaanderen 1991-2010', en de intentie om het huisvestingsbeleid tot 2010 hierop te baseren

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de toepassing van de studie 'Woonbehoeften in Vlaanderen'

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Janssens tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de betrouwbaarheid van de wetenschappelijke studie 'Woonbehoeften in Vlaanderen 1991-2010', en de intentie om het huisvestingsbeleid tot 2010 hierop te baseren, en van de heer Keulen tot minister Anciaux, over de toepassing van de studie 'Woonbehoeften in Vlaanderen'.

Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in ons land wordt op geregelde tijdstippen van alles en nog wat onderzocht. Dat zou heel interessant zijn indien men ook tijdig met de resultaatsverwerking zou aanvatten. In heel veel gevallen in verschillende sectoren blijkt echter dat men soms pas na jaren tot een volledige verwerking van de gegevens komt. In het beste geval zal men er dan iets nuttigs mee doen. Als de tijd daartussen echter te groot

wordt, zijn in veel gevallen de resultaten van dat onderzoek al achterhaald.

Uit de nota 'Wonen becijferd' van de Vereniging van de Limburgse Bouwmaatschappijen wordt duidelijk dat er een terechte bezorgdheid bestaat dat het huisvestingsbeleid tot 2010 zou worden gebaseerd op ondertussen onjuist geïnterpreteerde situaties en verouderde gegevens. De wetenschappelijke studie 'Woonbehoeften in Vlaanderen 1991-2010', die in opdracht van de Vlaamse regering door het Centrum voor Sociaal Beleid werd uitgevoerd, is ondertussen dermate onbetrouwbaar dat toekomstige beleidslijnen die hierop zouden worden gebaseerd, allesbehalve effectief en bevredigend zouden zijn.

Mijnheer de minister, ik heb de volgende opmerkingen en vragen. De meeste prognoses zijn hoofdzakelijk gebaseerd op cijfers uit de volkstellingen van 1981 en 1991. Recent beschikbare cijfers van het Nationaal Instituut voor de Statistiek over het aantal gezinnen, de veroudering, de gezinsverdunning en financiële statistieken worden niet vermeld. Men kan zich dan ook afvragen waarom er geen gebruik is gemaakt van de cijfers van 1998 van het NIS inzake het aantal particuliere gezinnen op gemeentelijk niveau.

Regionale en gemeentelijke evoluties aan de ene kant en sociaal-economische evoluties aan de andere kant verdienen regelmatig onderzoek en bijsturing. Zijn er voor bepaalde gegevens actualisering gepland ? Als dat zo is, met welke frequentie gebeurt dat dan ?

Men kan op basis van de bebouwbare oppervlakte niet veralgemenen hoeveel woningen kunnen worden gebouwd in verschillende regio's. Welke verschillen zijn er ingerekend in de studie en op welk niveau bevinden die zich, op het niveau van het arrondissement of van de gemeente ?

Janssens-Vanoppen

De cijfers inzake leegstand kunnen de toets aan de realiteit niet doorstaan. Dit kan leiden tot een ernstige vertekening van de raming van de uitbreidingsbehoefte. De gehanteerde leegstandgegevens van 1981 en 1991 zijn niet alleen totaal achterhaald, maar op de koop toe onbetrouwbaar.

Op basis van pandengegevens van elektriciteitsmaatschappijen kan men nochtans het percentage leegstand van gezinswoningen vrij nauwkeurig berekenen. Deze resultaten geven arrondissementele verschillen die aansluiten bij de ervaringen van mensen uit het werkveld en bij andere statistische informatie. Die zijn echter totaal tegengesteld aan de cijfers uit de geciteerde studie. Ook de correctie die werd toegepast op de leegstandcijfers voor de stad Antwerpen zijn twijfelachtig.

De afbakening van de doelgroep prioritaire sociale huurders en de prognose van de aantallen op termijn zijn volgens de nota 'Wonen becijferd' totaal onbetrouwbaar.

De prijzen van bouwgronden in de provincie Limburg zijn zeker en vast foutief ingeschat. Er werd aangegeven dat de grondprijs in Limburg tussen 1995 en 2010 slechts met 25 percent zou toenemen. De in de studie verwachte stijging van 25 percent op 15 jaar is echter totaal achterhaald. Nu reeds weet men immers dat van 1995 tot 1998 een stijging kon worden waargenomen van al meer dan 40 percent. Als deze stijging zich zou voortzetten – en de ervaringen uit het voorbije jaar lijken dit te bewijzen – dan zal de toename tegen 2010 liefst zevenmaal hoger liggen dan wat nu in de gegevens van deze studie wordt vermeld.

De vraag is dan ook of, en hoe men de komende jaren op basis van de meest actuele ontwikkelingen de resultaten van de studie nog wil bijstellen. Het houdt immers risico's in het huisvestingsbeleid tot 2010 hierop te baseren. Onjuist geïnterpreteerde situaties zouden hierdoor namelijk nog veel schever kunnen worden getrokken. Mijnheer de minister, in welke mate deelt u deze laatste bezorgdheid en wat bent u van plan om hieromtrent voor te stellen ?

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de minister, mevrouw Janssens heeft de kwestie al zeer duidelijk uiteengezet. Ze heeft ook verwezen naar de studie van Veboli, die we allemaal hebben gekregen. Dit

was eigenlijk gesneden koek voor ons, want de parlementaire vragen werden ons als het ware in de schoot geworpen. Men moest de vraagtekens gewoon vervangen door punten. De verdienste komt hier vooral toe aan Bert Meulemans, de medewerker van het Centrum voor Sociaal Beleid die dat onderzoek heeft verricht.

Net zoals bij mevrouw Janssens liggen mij een aantal zaken op de maag. Ik ga dan uit van de opmerkingen van Veboli. Bij het doornemen van die bundel krijgt men toch echt wel de indruk dat de vertrekbasis van de studie hoogst bediscussieerbaar is. Men vertrekt van achterhaalde cijfergegevens op het vlak van bevolking en van woonbehoefte. De sociale kaart die men als basis neemt is verouderd. Als gevolg daarvan krijgt men een soort domino-effect. Als men het beleid daarop afstemt, slaat men eigenlijk de bal mis.

Mijnheer de minister, ik heb vijf vragen. Sommige daarvan werden al gesteld door mevrouw Janssens. Toch zal ik ze alle vijf stellen. In welke mate kan deze studie worden geactualiseerd ? Wordt het huidige uitgestippelde beleid gebaseerd op deze studie ? Is een aanpassing van het beleid mogelijk indien men de studie actualiseert ? Om welke reden zijn de statistische gegevens van 1998 niet gebruikt ? Het NIS heeft die immers al verzameld, bijvoorbeeld op het vlak van het aantal particuliere gezinnen op gemeentelijk niveau.

Op welke wijze kunnen ter vervanging van de totaal verouderde cijfers de meest recente gegevens inzake leegstand in de studie worden ingebracht ? Zijn er bij de raming van de bouwgrondreserves verschillen tussen stedelijke en landelijke gebieden ingecalculeerd ? Veboli gaat daar nogal uitvoerig op in. Het is immers een typisch Vlaams gegeven. Op welke wijze kunnen de afbakening van de doelgroep prioritaire sociale huurder en de inschatting van de grond- en pandenprijzen worden verbeterd ?

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik wil me aansluiten bij de situering van de problematiek door de vraagstellers. Verder wil ik wel nog vragen in welke mate de gegevens die vandaag inzake woonbehoeften voorhanden zijn, ook worden gehanteerd in het huisvestingsbeleid. Wat de bouwgronden betreft, hoop ik dat we naar aanleiding van de beleidsbrief nog de mogelijkheid zullen hebben om daar in het voorjaar van 2000 van gedachten over te wisselen.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal proberen zo goed mogelijk te antwoorden op de vragen van mevrouw Janssens en de heer Keulen. Het zijn immers uitgebreide en fundamentele vragen.

De studie 'Woonbehoeften in Vlaanderen 1991-2010' werd aangevat in 1996. Het eindrapport werd afgeleverd in het najaar van 1998. De bedoeling van de studie was om een methode te ontwikkelen op basis waarvan men de woningbehoeften in Vlaanderen zou kunnen inschatten. Het ging om de volgende onderzoeksvragen. Hoe zal het aantal gezinnen in de komende jaren evolueren ? Wat betekent dit voor het aantal woningen dat nodig zal zijn ? Voor hoeveel woningen is nog plaats in Vlaanderen ? Wie kan en moet daarbij sociaal worden ondersteund ? Is het mogelijk een dynamisch simulatiemodel van de woningmarkt op te bouwen, dat in staat is de evolutie regionaal te voorspellen ? Men hoeft geen specialist of wetenschapper te zijn om te beseffen dat het beantwoorden van deze vragen een belangrijke uitdaging is.

De demografische evolutie is op middellange termijn zeer goed te voorspellen. Bovendien verdwijnen de regionale verschillen in de geboorte- en sterftecijfers binnen Vlaanderen. Het inschatten van het aantal woningen dat nodig zal zijn, betekent dat rekening moet worden gehouden met de mogelijke invulling van leegstand, met de behoefte aan renovatie, het aantal beschikbare bouwplaatsen, enzovoort. Deze gegevens zijn in Vlaanderen nooit systematisch bijgehouden. Deze onderzoeksvragen gaan ook in op de evolutie van de doelgroepen van het huisvestingsbeleid. Zullen er meer of juist minder mensen in staat zijn een woning te verwerven ?

Een dynamisch simulatiemodel voor de woningmarkt vergt dat rekening wordt gehouden met de parameters die de markt bepalen : regionale verschillen in prijzen, inkomens, demografische evolutie, het overheidsoptreden, de rentelast, de beschikbare bouwgrond, de leegstand, enzovoort. Bovendien moet een dynamisch model worden getoetst aan de realiteit. Het moet minstens de voorbije jaren kunnen 'voorspellen'. Deze woonbehoefte-studie was ambitieus van opzet, en de onderzoekers hebben in hun eindrapport niet nagelaten te wijzen op de veronderstellingen die ze hebben gemaakt en op de beperkingen van hun prognoses.

Vooraf moet duidelijk zijn dat het de bedoeling is om de gegevens te actualiseren met de meest re-

cente beschikbare cijfers. Waar nodig zal specifiek onderzoek gebeuren. Er is trouwens een onderzoeksoopdracht via het Programma Beleidsgericht Onderzoek opgestart dat precies als bedoeling heeft het woonbehoefteonderzoek in een werkbare, jaarlijks hernieuwbare methodiek te gieten.

De meeste vragen en opmerkingen van de vraagstellers worden in het eindrapport van het onderzoek zelf beantwoord. Er zijn in Vlaanderen inderdaad onvoldoende gegevens beschikbaar. Zo is er onvoldoende gedetailleerde informatie over de kwaliteit van de woningen, de leegstand en de effectief beschikbare bouwgronden. De gegevens van de volkstellingen van 1981 en 1991 werden gebruikt omdat ze de enige beschikbare gegevens zijn op basis waarvan het verband tussen de woningen en de bewoners kan worden gelegd. Deze gegevens werden in de studie overigens aangevuld met de bevolkingsgegevens tot en met 1995, het jaar voorafgaand aan de start van de studie. Het is juist dat deze historische reconstructie tot een waardevol simulatiemodel heeft geleid. Specifiek inzake de leegstand konden de onderzoekers niet beschikken over de gegevens van de elektriciteitsmaatschappijen. Ik vraag mij trouwens af of het zonder meer kan dat de elektriciteitsverdelers hun bestanden voor dit doel vrijgeven.

Voor de gezinsverduunning wordt uitgegaan van een model waarbij de regionale verschillen geleidelijk wegvallen, zodat de opmerkingen van de vraagstellers mij niet geheel duidelijk zijn. Aan de prognose van het aantal gezinnen op middellange termijn moet helemaal niet worden getwijfeld, zeker niet aan de evolutie van de regionale verschillen.

De groep prioritaire huurders in de studie zijn gezinnen die voldoen aan de toelatingsvoorwaarden op het vlak van hun inkomen en een onevenredig deel van hun inkomen aan woonkosten besteden. Ik beaam dat de lijst met prioritaire huurders niet samenvalt met de lijst van de kandidaten.

Over de prijzen van bouwgronden zegt de studie klaar en duidelijk dat het niet de evolutie van het prijspeil is die wordt verrekend, maar wel de onderlinge schommelingen tussen de diverse regio's.

De studie over de beschikbare bouwgronden is de eerste die voor heel Vlaanderen de grondvoorraad in beeld tracht te brengen. Het spreekt voor zich dat dit beeld nog verder moet worden verfijnd. Onder meer de VHM is daar volop mee bezig.

Ik spreek tegen dat de verdeling van de middelen voor sociale huisvesting blind zou worden afgeleid

Anciaux

uit de cijfers van de woonbehoeftestudie. De inspanningen die worden geleverd om tegemoet te komen aan de behoefte aan sociale woningen zullen – ook met de 15.000 nieuwe woningen die we tijdens deze regeerperiode willen realiseren – onvoldoende blijken om alle gezinnen die recht hebben op en nood hebben aan een sociale huurwoning, een woning aan te bieden.

Dit betekent in geen geval dat de studie waardeeloos is. We beschikken nu over heel wat gegevens over de valkuilen die in het gebruik van cijfermateriaal verscholen liggen. De studie heeft de verdienste om als eerste een poging te doen om de behoeften objectief in kaart te brengen.

Zoals gezegd is een studie opgestart om een werkbare, jaarlijks hernieuwbare methodiek van woningbehoeften te ontwikkelen. Er zal eveneens een uitgebreid onderzoek worden gestart over de woningkwaliteit en de leegstand. Die studie zal representatief zijn tot op het gemeentelijk niveau. Het prijspeil van de verkoop van woningen en gronden zal jaarlijks worden opgevolgd. De onderzoekscel in de administratie zal de databank met recente gegevens verder uitwerken en voorstellen inzake de gemeentelijke woonbehoeften opmaken. Specifieke regionale situaties, zoals het prijspeil van woningen en gronden moeten daarbij worden verrekend. Het is noodzakelijk om op korte termijn een objectieve afbakening van de woonbehoeften te maken waarop we de spreiding van de inspanningen kunnen enten.

Ik wil nog even vermelden dat ik de bekommernissen van de heer Keulen en mevrouw Janssens deel en begrijp na het lezen van de stukken. Ongetwijfeld hebben de studies een aantal positieve effecten, maar toch kunnen we nog heel wat vragen stellen.

Mevrouw Heeren, ook ik ben vragende partij om begin januari bij de bespreking van de beleidsnota over het grond- en pandenbeleid te spreken. Het lijkt me erg nuttig een reserve aan gronden aan te leggen. We mogen de aankoop van gronden niet steeds blijven koppelen aan een direct uit te voeren project.

De voorzitter : Mevrouw Janssens heeft het woord.

Mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord dat heel positief klinkt. Het was zeker niet mijn bedoeling om u te laten denken dat

ik eerder negatief tegen de volledige studie aankijk. Ik ben het met u eens dat het simulatiemodel heel waardevol was. Het heeft zeker zijn nut aangetoond, meer bepaald omdat voor de eerste keer een woonbehoeftestudie op een dergelijke wijze werd aangepakt in Vlaanderen.

Het is heel erg bemoedigend te horen dat de studie jaarlijks zal worden geactualiseerd en dat er een methodische studie zal volgen. Dergelijke actualisatie is onontbeerlijk in deze sector.

Toch heb ik nog een kritische bedenking. U vraagt zich af of de gegevens van de elektriciteitsmaatschappijen wel kunnen worden opgevraagd. Ik vraag me echter af waarom niet. De maatschappijen leggen immers slechtbetalerslijsten voor aan de OCMW's. De gegevens die u nodig hebt, zijn toch veel minder persoonlijk.

De voorzitter : De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen : Mijnheer de minister, alle begin is moeilijk, ook in de wetenschap. Uw excuus is bijgevolg aanvaardbaar. U had het over de regionale verschillen. Volgens mij is het erg belangrijk de verfijning te handhaven. In de bundel 'Wonen becijferd' staat immers de opmerking van de heer Meulemans dat bepaalde maatschappelijke processen zich op een aantal plaatsen iets later manifesteren dan op andere. Hij geeft het voorbeeld van de echtscheidingen die in Limburg een inhaalbeweging vormen. Die hebben gezinsverdunding en inkomensverlies tot gevolg. Dergelijke zaken komen wel tot uiting in actuele studies, maar niet in cijfergegevens van 15 jaar en ouder.

Mijnheer de minister, de regeerverklaring is heel ambitieus op het vlak van de 15.000 nieuwe sociale woningen in Vlaanderen. Het klopt dat de behoefte aan betaalbare woningen groot is. Het is goed dat de regering daar extra aandacht aan besteedt en daarvoor extra middelen ter beschikking stelt.

De verdienstelijke studie heeft echter ook een discussieerbaar kantje. Ik vraag me af op welke basis de sociale woningen zullen worden toegewezen. Welke parameters zullen de basis vormen voor de beslissingen terzake ?

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, zal de jaarlijkse actualisering gebeuren door de afdeling Woonbeleid van de administratie, de VHM of zal een wetenschappelijke cel of een universiteit met deze taak worden belast ? De heer Van der

Heeren

Poorten heeft me verteld dat heel wat gemeenten omwille van het RSV een woonbehoeftestudie opstellen. Dergelijke studies bevatten heel wat gegevens. Zou het niet zinvol zijn om daarvan een round-up te maken waardoor reeds een inhaalbeweging kan ontstaan ? De gegevens van het NIS dateren immers van 1991.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mevrouw Janssens, u hebt wellicht gelijk over de medewerking van de elektriciteitsmaatschappijen. Strikt genomen kunnen we hen daar niet toe verplichten via een privé-opdracht, maar in het vervolg kunnen wellicht maatregelen worden getroffen waardoor ze wel actief moeten meewerken aan een onderzoek.

Mijnheer Keulen, er zullen heel wat criteria worden gehanteerd voor de toewijzing van de 15.000 sociale woningen. Ze verschillen van gebied tot gebied. In sommige gebieden is de aanwezigheid van sociale woningen immers ondermaats. In andere gebieden is de vraag heel groot. We moeten elkaar echter geen Liesbeth noemen : het aanbieden van 15.000 woningen extra op vijf jaar tijd is niet niets. De huisvestingsmaatschappijen zullen hier actief op moeten inspelen. We zullen het verloop moeten afwachten.

De voorstellen moeten worden getoetst aan de doelstellingen van alle aspecten van het woonbeleid, zoals aan die van de kleinschalige invulprojecten. De procedure volgen duurt te lang, en daarom zullen we eerst trachten die te vereenvoudigen zodat we gemakkelijker kunnen inspelen op een nieuw aanbod.

Mevrouw Heeren, het onderzoek zal door de afdeling Woonbeleid worden uitgevoerd. Het lijkt me verstandig dat veel meer wordt samengewerkt met alle betrokken actoren. Ik sluit een samenwerking met de VHM dus niet uit.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Brigitte Grouwels tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de samenwerking tussen de Vlaamse, de Brusselse en de federale regering inzake het stedelijk beleid

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Grouwels tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de samenwerking tussen de Vlaamse, de Brusselse en de federale regering inzake het stedelijk beleid.

Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, bij de eedaflegging van de vorige regering in 1995 werd voor het eerst een minister aangesteld die bevoegd was voor Stedelijk Beleid. Hierdoor toonde de regering aan dat ze zich bewust was van de problemen van de verstedelijkte kernen en de nood aan specifieke aandacht ervoor. De belangrijkste actie die terzake werd ondernomen was het SIF.

Door het SIF kunnen de gemeenten van het Vlaamse Gewest en van Brussel via de Vlaamse Gemeenschapscommissie terzake initiatieven nemen. Tijdens de vorige regeerperiode werd het SIF-decreet aangepast waardoor de trekkingsrechten van de Vlaamse Gemeenschapscommissie gevoelig werden verhoogd. Daarnaast werden de verdelingscriteria geactualiseerd waardoor de lijst van de SIF+-gemeenten werd gewijzigd.

Nu heeft ook de federale regering ontdekt dat er een stedelijk beleid moet worden gevoerd. Daartoe werd zelfs speciaal een regeringscommissaris aangesteld. Die heeft inmiddels een eerste oriëntatienota aan de federale ministerraad voorgelegd. Ik ga niet uitweiden over de details van die nota. De regeringscommissaris heeft het daarin niet enkel over de noodzaak van een globale aanpak, hij meent ook dat het stedelijk beleid niet kan worden geconcipieerd zonder een goede samenwerking met de gewesten en met de betrokken gemeenten.

Ik wil de minister hier een aantal vragen over stellen. Werd reeds overleg opgestart tussen de Vlaamse, Brusselse en federale regering over het stedelijk beleid ? Zo ja, welke thema's staan daarbij op de agenda ? Zo niet, wordt dergelijk overleg in het vooruitzicht gesteld en welke materies wil de Vlaamse regering daar aan de orde stellen ? Wat is de reactie van de minister op het feit dat regeringscommissaris Picqué ruim een miljard frank heeft beloofd aan de stad Antwerpen, onder meer voor sociale huisvesting ? Dit is nochtans een specifieke bevoegdheid van de Vlaamse regering. Is daarover reeds overleg gepleegd ?

Grouwels

Hebt u reeds initiatieven genomen om ook voor het stedelijk beleid in Brussel tot een coördinatie van de inspanningen te komen? Bent u van plan om bij een dergelijke coördinatie ook te eisen dat de Brusselse gemeentebesturen gaan samenwerken met Vlaamse initiatieven, onder meer met het Vlaams Sociaal Impulsfondsproject dat in vele Brusselse gemeenten wordt uitgevoerd? Zult u ook eisen dat de eventuele nieuwe federale inspanningen en de reeds bestaande initiatieven ten gunste van Brusselse gemeenten eindelijk ook ten goede komen van Vlaamse initiatieven in die gemeenten? De Vlaamse actoren zijn in Brussel zeer actief, onder meer in stadsopbouw, huisvesting, enzovoort. We stellen echter vast dat de gemeenten weinig samenwerken met de Vlaamse initiatieven. Ook vanuit het federale niveau worden op dat vlak heel weinig eisen gesteld aan de Brusselse gemeenten.

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Wat de eerste vraag van mevrouw Grouwels betreft, is het overleg tussen de federale en de drie gewestregeringen opgestart. Tot op vandaag hebben reeds twee vergaderingen plaatsgehad. Ik kan u echter niet zeggen wat de precieze data zijn. Op de agenda stond de definitie van de interventiezones en van de positieve discriminatiezones. Regeringscommissaris Picqué wil namelijk een Interministeriële Conferentie voor Stedelijk Beleid oprichten. Deze conferentie wordt belast met de volgende taken: ten eerste het voorbereiden van samenwerkingsakkoorden inzake het optreden van de regering in sommige stedelijke zones, ten tweede de organisatie van overleg over de evolutie en de inhoud van de projecten die zijn opgestart door de commissaris voor het grootstedenbeleid, ten derde het onderzoek van objectieve criteria die nodig zijn om de interventiegebieden van het stedenfonds af te bakenen in zones 1, en tot slot het onderzoek van de objectieve criteria die nodig zijn om de positieve discriminatiezones af te bakenen in zones 2.

In de zones 1 wil de commissaris een rechtstreekse financiële injectie doen. Het gaat over ongeveer 1,5 miljard frank per jaar van de Nationale Loterij, die moet worden verdeeld over Antwerpen, Gent, Brussel, Charleroi en Luik. De bedoeling is dat de bepaling van de zones en de bestemming van het geld gebeurt in overleg met de steden zelf. Hiervoor heeft de regeringscommissaris met mij geen enkel overleg gepleegd. Voor zover ik ben geïnformeerd, zou het in Antwerpen gaan om de terreinen

van het spoorwegemplacement van Antwerpen-Noord, waar de regeringscommissaris een nieuwe wijk van 20 hectare uit de grond wil stampen. In Gent zou het gaan om de Arbed-zone. Huisvesting is inderdaad een gewestelijke materie.

Voor de zones 2 is het de bedoeling om in vooraf geselecteerde wijken en buurten van geselecteerde steden stadsvernieuwing te stimuleren met fiscale incentives, bijvoorbeeld het tijdelijk niet verhogen van het kadastraal inkomen van een woning na grondige renovatie. Een dergelijke maatregel zou de fiscale inkomsten van de regio's niet doen dalen, maar kan voor de gebruikers een belangrijke incentive zijn om hun woning grondig te vernieuwen. Hier rijzen echter twee problemen: de definitie van steden en de afbakening van bepaalde zones in de uitgekozen steden. Voor de drie gewesten moet men immers dezelfde criteria hanteren. Vlaanderen heeft al een afbakening van wat steden zijn, met name in het RSV, maar Wallonië heeft dit nog niet.

Het tweede probleem betreft de afbakening van de zones. Regeringscommissaris Picqué wil zich daarbij baseren op de SIF-criteria, die vooral criteria van kansarmoede zijn. De vraag is echter of bij de afbakening geen criteria in overweging moeten worden genomen die de centrumfunctie van een stad bepalen. Deze discussie is nog niet afgesloten.

Wat het eerste deel van uw tweede vraag betreft, is het absoluut de bedoeling om op Vlaams niveau een inclusief stedenbeleid te voeren. Daarvoor moet aan twee belangrijke randvoorwaarden zijn voldaan. Ten eerste moet er afstemming zijn binnen de Vlaamse regering. Ten tweede moet er afstemming worden gezocht met de andere beleidsniveaus. Als coördinerend minister voor het stedenbeleid nam ik reeds het initiatief om overleg te plegen met mijn Vlaamse collega's om de specifieke stedelijke aspecten in hun beleidsintenties te inventariseren en te toetsen aan mijn eigen ideeën op het vlak van het stedenbeleid. Hierover zult u binnenkort meer vernemen in mijn beleidsnota die op 13 januari 2000 aan het parlement zal worden voorgelegd. De afstemming met de andere beleidsniveaus zal er moeten komen vanuit het overleg tussen de Vlaamse, Brusselse en federale regering, zoals blijkt uit het antwoord op uw eerste vraag.

Voor specifieke aangelegenheden zal er regelmatig bilateraal overleg nodig zijn met de bevoegde federale minister. Dit staat trouwens ook aangegeven in het Vlaams regeerakkoord.

Anciaux

Belangrijk is dat op federaal niveau rekening wordt gehouden met de Vlaamse ontwikkelingen op het gebied van stedenbeleid. Ik zal er dan ook over waken dat, waar mogelijk, de federale initiatieven voor steden niet indruisen tegen het Vlaams stedenbeleid en dat de Vlaamse steden zo eenduidig mogelijk kunnen worden ondersteund.

Wat Brussel betreft, wordt nu reeds door de VGC onderhandeld met verschillende Brusselse overheden over de SIF-projecten. Het SIF-convenant van de VGC 2000-2002 bevat de volgende doelstellingen : het uitbouwen en verbeteren van duurzame collectieve voorzieningen, het vergroten van het sociaal draagvlak van de school, het organiseren van initiatiefkracht, zelfredzaamheid en verbeelding van bewoners in stadsprojecten en het versterken van globale programma's voor duurzame ontwikkeling. Voor de uitvoering hiervan wenst de VGC nauw samen te werken met de Brusselse gemeentebesturen. De communicatie hierover wordt momenteel versterkt.

De huidige federale initiatieven ten gunste van de Brusselse gemeenten hebben momenteel niet onmiddellijk betrekking op de ondersteuning van specifiek Vlaamse initiatieven. Het ligt natuurlijk voor de hand dat ik als minister voor Brusselse Aangelegenheden elke evolutie op dit vlak nauwgezet zal opvolgen en dat de ondersteuning van Vlaamse initiatieven mijn bijzondere aandacht krijgt.

Tot slot wil ik nog een aantal bedenkingen formuleren over uw vraag met betrekking tot de heer Picqué. Het kan niet de bedoeling zijn dat een federaal regeringscommissaris het initiatief neemt voor de oprichting van een interministeriële conferentie. Ik heb trouwens mijn bedenkingen bij het feit dat de regeringscommissaris tegelijkertijd lid is van het federaal parlement.

Bovendien wordt de opdracht van de federale regeringscommissaris als volgt omschreven : 'Zijn opdracht bestaat in de coördinatie van de respectieve bevoegdheden van de regeringsleden wat het grootstedelijk beleid betreft, onverminderd de bevoegdheden van de betrokken regeringsleden en departementen.' Hij moet dus zorgen voor coördinatie, maar enkel op het federale niveau.

Ik heb natuurlijk geen enkel probleem met interministeriële conferenties voor het stedelijk beleid. We zullen echter vanuit Vlaanderen zelf dit initiatief nemen, samen met de collega's van Brussel en

van het Waalse Gewest. Ik heb er geen enkel probleem mee dat bijvoorbeeld de minister voor Binnenlandse Zaken daarbij aanwezig is en eventueel de verantwoordelijkheid opneemt.

Ik heb in de pers reeds een aantal bedenkingen geformuleerd over de bezoeken van de regeringscommissaris. Als de federale regeringscommissaris Sinterklaas wil spelen, dan is dat zijn zaak. Hij moet er echter voor zorgen dat hij voldoende opdrachten heeft om binnen de federale bevoegdheden te blijven. Ik wens een goede samenwerking met het federale niveau om een aantal incentives te geven aan de steden, bijvoorbeeld op fiscaal vlak. Het is echter duidelijk dat ook het federale niveau zich moet houden aan de bevoegdheidsafbakening.

Hoe kan men daar dan toch op inspelen ? In Antwerpen ging het over 300 miljoen frank per jaar. Dit moet niet worden overroepen, aangezien het om een vestzak-broekzakoperatie gaat. Het gaat over federale gronden die de NMBS in eigendom heeft. De federale overheid is bevoegd over en hoofdaandeelhouder van die gronden. Er is dus een duidelijke link met het federale niveau. Het kan voor mij niet dat er huisvesting totstandkomt via projecten waar het Vlaamse Gewest niet bij betrokken is. Natuurlijk heb ik er geen enkel probleem mee dat na overleg gezamenlijk initiatieven worden ondernomen. Die moeten dan wel volledig aansluiten bij het Vlaams woonbeleid dat door het parlement en door mezelf wordt uitgetekend. Eenzijdig kan dit niet. De Vlaamse regering heeft hier tegen duidelijk stelling ingenomen.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de minister, zou u dit laatste punt wat kunnen verduidelijken ? De Vlaamse regering heeft hiertegen stelling ingenomen, maar heeft ze ook een initiatief genomen ? Hebt uzelf of de minister-president contact opgenomen met de federale regering om dit zo snel mogelijk te bespreken met de federale premier ? Er moet immers zo spoedig mogelijk duidelijkheid ontstaan.

Zult u als Vlaams minister voor Brusselse Aangelegenheden en Stedelijk Beleid zelf contact opnemen met de Brusselse gemeenten om voor coördinatie te pleiten en zult u die coördinatie helpen waarmaken ?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Wat uw eerste bijkomende vraag betreft, kan ik u zeggen dat zowel ikzelf als de minister-president reeds een initiatief hebben genomen.

Op uw tweede vraag kan ik antwoorden dat ik dit vanzelfsprekend zal doen, zeker vanuit mijn bevoegdheid voor Brusselse Aangelegenheden. Wat het SIF betreft als instrument van stedelijk beleid voor Brussel zal dit vanzelfsprekend gebeuren in overeenstemming met de lokale overheid, met name de VGC en het bevoegde collegelid, de heer Chabert. Ik zal niet nalaten de nodige inspanningen te leveren voor de gemeenten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer Herman De Loor treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Johan Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport en tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over een eventuele toewijzing van SIF-middelen aan de nieuw op te richten districten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Penris tot de heer Sauwens, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport en tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over een eventuele toewijzing van SIF-middelen aan de nieuw op te richten districten.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag zal vrij kort zijn. Het antwoord dat u zult geven, is wel niet onbelangrijk. In Antwerpen is men na een lange parlementaire lijdensweg eindelijk begonnen met de concrete uitvoering van het decentralisatieproject.

Er werden een aantal initiatieven genomen in de Senaat, de Kamer en in het Vlaams Parlement om de decentralisatie voor te bereiden. We zijn nu in een fase aanbeland waarin gemeentelijke initiatieven worden genomen. Voorlopig gaat het in Vlaan-

deren wel enkel om de stad Antwerpen. Over die gemeentelijke initiatieven rijzen vandaag een aantal vragen, meer bepaald met betrekking tot het deelgebied sociaal beleid. Er stelt zich een probleem voor de verdeling van de impuls gelden die het SIF de stad Antwerpen ter beschikking stelt. De gemeentelijke administratie houdt namelijk hardnekkig vast aan haar centrale rol. Ze wil op dit vlak niet meegaan in de dynamiek van de decentralisatie.

In mijn schriftelijke aankondiging van deze vraag maakte ik gewag van een aantal concrete dossiers waarin de gemeentelijke administratie blijft vasthouden aan het centraal beheer. Ik had het over de subsidiëring van migrantenorganisaties en over het bevorderen van de maatschappelijke integratie. Er zijn nog een aantal andere voorbeelden zoals buurttoezicht en plein- en buurtbeheer. Als men vraagt waarom aan de centralisatiegedachte wordt vastgehouden, antwoordt de stedelijke administratie telkens dat decentralisatie slechts mogelijk is indien het ministerie van Binnenlandse Zaken akkoord gaat om het SIF-beleid op te splitsen naar de districten. Als dat is gebeurd, kan de districtsraad rond deze specifieke bevoegdheid beginnen te werken.

Mijn vraag is heel kort en duidelijk, maar het antwoord is heel belangrijk voor de decentralisatie in Antwerpen. Ziet de minister bezwaren tegen het feit dat bepaalde SIF-gelden rechtstreeks zouden worden overgeheveld naar de nieuw op te richten districten ?

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mijnheer de voorzitter, collega's, het SIF-decreet en de beleidsovereenkomst vragen dat de gemeente en het OCMW een geïntegreerd beleid voeren. Ze moeten onderling afspraken maken over hun respectievelijk aandeel in de trekkingsrechten en over het beleidsplan en de lokale stuurgroep. De eindverantwoordelijkheid berust uitdrukkelijk bij de gemeente en het OCMW. Ze kunnen voor de uitvoering van de verschillende onderdelen van het beleidsplan zelf als uitvoerder fungeren of kiezen voor een toewijzing van opdrachten aan derden.

Indien derden opdrachten krijgen toegewezen, sluiten de gemeenten en het OCMW met hen een overeenkomst af waarin hun juiste bijdrage in termen van te bereiken resultaten wordt omschreven. In het kader van het SIF-convenantenbeleid wordt bijgevolg een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de eindverantwoordelijke en de uitvoerders.

Anciaux

Districten kunnen althans niet op dit ogenblik als medecontractant optreden bij het afsluiten van de beleidsovereenkomst met de Vlaamse overheid in het kader van het SIF. Ze kunnen dan eventueel optreden als uitvoerder. De beslissing hierover wordt overeenkomstig de huidige regelgeving door de lokale overheid genomen en komt niet toe aan de Vlaamse overheid.

De voorzitter : De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw zeer duidelijk antwoord. Ik zal geen bijkomende vragen stellen. Ik zou wel graag over uw tekst beschikken, zodat ik iets heb om op te steunen in Antwerpen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer Jan Penris, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van mevrouw Veerle Heeren tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de actualisering van het besluit van de Vlaamse regering van 18 december 1992 houdende instelling van een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Heeren tot de heer Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de actualisering van het besluit van de Vlaamse regering van 18 december 1992 houdende instelling van een aanpassingspremie en een verbeteringspremie voor woningen.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, tijdens de begrotingsbesprekingen konden we reeds van gedachten wisselen over de verbeteringspremie. We hebben begrepen dat de minister in de toekomst bijzondere aandacht wil besteden aan renovatie.

Ik wil even een aantal onvolkomenheden aanhalen van het besluit. Het gaat om een besluit van 18 december 1992 dat werd aangepast in het besluit van

29 juni 1999. De aanpassings- en verbeteringspremie voor woningen die we vandaag kennen, werd daarbij in het leven geroepen. Er werd bepaald dat de verbeteringspremie wordt toegekend aan personen die een woning bewonen waarvan het kadastraal inkomen niet hoger is dan 45.000 frank. Bovendien moet de woning in gebruik zijn genomen voor 1972.

Hier knelt volgens mij het schoentje. Concreet betekent dit dat bij het van kracht worden van het besluit, het toepassingsgebied van de verzekeringspremie zich beperkte tot woningen van minstens 21 jaar oud. Inmiddels zijn we reeds zeven jaar verder. Door de verankering van het jaartal 1972 in het besluit wordt het toepassingsgebied elk jaar kleiner. Momenteel moet een woning minstens 27 jaar oud zijn om in aanmerking te komen voor een verbeteringspremie. In een periode waarin renovatie van het patrimonium steeds sterker wordt benadrukt door talrijke personen op het veld, is een dergelijke regeling zeer merkwaardig.

Ik zou dan ook graag van de minister vernemen waarom in het besluit wordt vastgehouden aan het jaartal 1972. Dringt zich geen wijziging op om het toepassingsgebied van de verbeteringspremie niet te laten eroderen door de tijd ? Zo ja, binnen welke termijn voorziet u in een dergelijke wijziging ? Kunt u me meedelen voor welke werkzaamheden momenteel het vaakst een verbeteringspremie wordt aangevraagd ?

De voorzitter : Mevrouw De Lobel heeft het woord.

Mevrouw Hilde De Lobel : Mijnheer de minister, hebt u zicht op de termijn die verloopt tussen de aanvraag en uitbetaling van de premie ? Tot voor enkele jaren waren er enorme problemen op dat vlak. Mijnheer de voorzitter, ik stel deze vraag misschien beter schriftelijk aan de minister.

De voorzitter : Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux : Mevrouw Heeren, ik kan niet meteen op uw laatste vraag antwoorden. Ik wil u het antwoord wel graag later schriftelijk meedelen.

In het besluit van de Vlaamse regering van 18 december 1992 werd een premie in het leven geroepen voor verbeteringswerken die worden uitgevoerd aan een woning waarvan de eerste ingebruikname dateert van voor 1972. Het ging in 1992 inderdaad om woningen van minstens twintig jaar oud. Het toepassingsgebied van de premie werd

Anciaux

opzettelijk aan een jaartal verankerd. Dit gebeurde louter omwille van budgettaire redenen. Indien het voorstel van mevrouw Heeren wordt overgenomen en het moet gaan om woningen die minstens twintig jaar geleden voor het eerst in gebruik werden genomen, dan zou dit betekenen dat het toepassingsgebied van de premie elk jaar met een x-aantal woningen zou worden uitgebreid. Hierdoor zou het budget ook elk jaar evenredig moeten worden verhoogd. Dit zou kunnen leiden tot een ontsporing van het budget voor huisvesting. Dat zou niet getuigen van een goed beheer. Bovendien zou het de mogelijkheden van de overheid om een aangepast en gericht beleid te voeren, sterk beperken.

Stellen dat het toepassingsgebied elk jaar kleiner wordt, is formeel gezien niet juist. Formeel gezien is dit een verkeerde voorstelling van de feiten. Het toepassingsgebied blijft elk jaar gelijk, want de premie geldt voor alle woningen die voor 1972 voor het eerst in gebruik werden genomen. Dit is een perfect objectief criterium. Het garandeert volledige rechtszekerheid. De toepassing van het premiestelsel wordt dus niet uitgehold. De formulering legt de nadruk op de juiste prioriteiten. Eerst moeten de woningen van voor 1972 worden aangepakt. Het voeren van een beleid met beperkte kredieten veronderstelt namelijk het maken van keuzes en het bepalen van prioriteiten.

Ik wijs erop dat dit een formele uitleg is. Dit kan evengoed anders worden uitgelegd. Ik moet dit eerlijk toegeven. 1972 is een objectief criterium, maar ik ga er ook van uit dat door dat jaar te kiezen, men met evenveel argumenten kan stellen dat het gebied eigenlijk voortdurend inkrimpt. Er is immers meer kans dat oude gebouwen worden afgebroken dan dat dit gebeurt met nieuwe gebouwen. Het gebied wordt dus steeds iets kleiner.

Het is wellicht om budgettaire redenen dat men 1972 heeft ingeschreven. Het bestaande stelsel van verbeterings- en aanpassingspremies moet echter dringend worden geëvalueerd en geactualiseerd, zeker gelet op het feit dat er geen nieuwe aanvragen mogelijk zijn in het kader van de TIL.

In het regeerakkoord werd duidelijk opgenomen dat de subsidiestelsels voor particulieren prioritair zullen worden bijgestuurd. Het is de bedoeling een omvattend premiestelsel uit te werken waarin het besluit van de Vlaamse regering van 18 december 1992 op een adequate wijze zal worden ingepast. Op dat moment is het noodzakelijk dat de datum van 1972 opnieuw wordt bekeken. Ik ben er voorstander van om de leeftijdsduur van het gebouw op te nemen waardoor een stijging mogelijk is. Indien daar echt behoefte aan bestaat, is dat niet verkeerd.

Mevrouw Heeren, u hebt me gevraagd een timing te geven. Indien ik dat doe, dan kan men me daar op vastpinnen. Ik kan enkel zeggen dat we niet te lang mogen wachten om deze prioritaire zaak te regelen.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, ik ben vooral blij met het informele luik van uw antwoord. Ik kan me daar volledig in terugvinden.

U zegt dat u de procedure volledig zult herijken en actualiseren. De welzijnszorg heeft een rapport gemaakt over huisvesting waarover alle politieke partijen werden geïnformeerd. In het rapport zijn de aanpassings- en verbeteringspremies me opgevalen. Dit systeem wordt vaak gehanteerd door ouderen. Ze weten echter vaak niet dat die premies bestaan. Een bijkomend probleem is dat die tegemoetkomingen worden uitbetaald op het ogenblik dat de werken zijn uitgevoerd. Men moet dus een factuur voorleggen. Voor arme mensen die als eigenaar of huurder vaak in slechte woningen zijn gehuisvest, is dat een bijkomend probleem. Men vroeg uitdrukkelijk daar aandacht aan te besteden. Dit kunt u doen als u de procedure opnieuw bekijkt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.13 uur.*
